

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. Cornelii Taciti Opera Qvæ Exstant

Tacitus, Cornelius

Antverpiae, 1668

Ad librum XI.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1742](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1742)

Quam vetus
id institu-
tum.

Nefas habe-
re eiu' modi
imagines.

que) lætitiæ, quin instar vltionis videretur cernere laceros artus, truncata membra, po- A
stremò truces horrendasque imagines abiectas (lego, obiectas) excoctasque flammis, vt
ex illo terrore & minis, in vsum hominum ac voluptates ignibus mutarentur. Mos an-
tem hic damnandi imagines sanè antiquus. Ex Cicerone colligo, pro C. Rabirio: Sext. Titius,
quòd habuit imaginem L. Saturnini domi suæ, condemnatus est. Vbi & hoc vides,
culpæ fuisse vel privatim damnatorum imagines habere. Quà mente illud Taciti scriptum, lib. XI.
Ac primùm in vestibulo imaginem patris Silij Sc^o abolitam demonstrat. Pulchrè Am-
brosius Officior. lib. 1. cap. XLIX. Si tyranni aliquis imaginem habeat, nōne obnoxius est
damnationi?

I V S T I L I P S I
A D L I B R V M X I . A N N A L I V M
E X C V R S V S .

PAG. 176.

A.

PAGINA PRIMA.

Orationis
Claudij fra-
gmentum.

MÆ. RERV. NOSTR. . . . .
EQVIDEM. PRIMAM. OMNIUM. ILLAM. COGITATIONEM. HOMINUM. QVAM.
MAXIME. PRIMAM. OCCVRSVRAM. MIHI. PROVIDEO. DEPRECOR. NE. QVASI.
NOVAM. ISTAM. REM. INTRODUCI. EXHORRESCATIS. SED. ILLA. POTIVS. CO-
GITETIS. QVAM. MVLTA. IN. HAC. CIVITATE. NOVATA. SINT. ET. QVIDEM.
STATIM. AB. ORIGINE. VRBIS. NOSTRÆ. IN. QVOT. FORMAS. STATVQVE. RES. C
P. NOSTRA. DIDVCTA. SIT. QVONDAM. REGES. HANC. TENVERE. VRBEM. NE.
TAMEN. DOMESTICIS. SVCCESORIBVS. EAM. TRADERE. CONTIGIT. SVPERVE-
NERE. ALIENI. ET. QVIDAM. EXTERNI. VT. NVMA. ROMVLO. SVCCESSE-
RIT. EX. SABINIS. VENIENS. VICINVS. QVIDEM. SED. TVNC. EXTERNVS. VT. ANCO.
MARCIO. PRISCVS. TARQVINIVS. PROPTER. TEMERATVM. SANGVINEM. QVOD.
PATRE. DEMARATO. CORINTHIO. NATVS. ERAT. ET. TARQVINIENSI. MATRE.
GENEROSA. SED. INOPI. VT. QVÆ. TALI. MARITO. NECESSE. HABVERIT.
SVCCVMBERE. CVM. DOMI. REPELLERETVR. A. GERENDIS. HONORIBVS. POST-
QVAM. ROMAM. MIGRAVIT. REGNV. ADEPTVS. EST. HVIC. QVOQVE. ET.
FILIO. NĒPOTIVE. EIVS. NAM. ET. HOC. INTER. AVCTORES. DISCREPAT. IN-
SERTVS. SERVIVS. TVLLIVS. SI. NOSTROS. SEQVIMVR. CAPTIVA. NATVS. OCRE-
SIA. SI. TVSCOS. CÆLI. QVONDAM. VIVENNÆ. SODALIS. FIDELISSIMVS. D
OMNISQVE. EIVS. CASVS. COMES. POSTQVAM. VARIA. FORTVNA. EXACTVS.
CVM. OMNIBVS. RELIQVIS. CÆLIANI. EXERCITVS. ETRVRIA. EXCESSIT. MON-
TEM. CÆLIVM. OCCVPAVIT. ET. A. DVCE. SVO. CÆLIO. ITA. APPELLITATVS.
MVTATOQVE. NOMINE. NAM. TVSCE. MASTARNA. EI. NOMEN. ERAT. ITA.
APPELLATVS. EST. VT. DIXI. ET. REGNV. SVMMA. CVM. REI. P. VUTILITATE.
OBTINUIT. DEINDE. POSTQVAM. TARQVINI. SVPERBI. MORES. INVISI. CIVI-
TATI. NOSTRÆ. ESSE. COEPERVNT. QVA. IPSIVS. QVA. FILIORVM. EIVS. NEM-
PE. PERTÆSV. EST. MENTES. REGNI. ET. AD. CONSVLES. ANNVOS. MAGI-
STRATVS. ADMINISTRATIO REIP. TRANSLATA. EST.

QVID.

A QUID. NVNC. COMMEMOREM. DICTATVRÆ. HOC. IPSO. CONSVLARI. IMPERIVM.
 VALENTIVS. REPERTVM. APVD. MAIORES. NOSTROS. QVO. IN. ASPERIORIBVS.
 BELLIS. AVT. IN. CIVILI. MOTV. DIFFICILIORE. VTERENTVR. AVT. IN. AVXI-
 LIVM. PLEBIS. CREATOS. TRIBVNOS. PLEBEI. QVID. A. CONSVLIBVS. AD. DE-
 CEMVIROS. TRANSLATVM. IMPERIVM. SOLVTOQVE. POSTEA. DECEMVIRALI.
 REGNO. AD. CONSVLES. RVRSVS. REDITVM. QVID. IMP. . . . VRIS. DISTRI-
 BVTVM. CONSVLARE. IMPERIVM. TRIBVNOSQVE. MILITVM. CONSVLARI. IM-
 PERIO. APPELLATOS. QVI. SENI. ET. SÆPE. OCTONI. CREARENTVR. QVID.
 COMMVNICATOS. POSTREMO. CVM. PLEBE. HONORES. NON. IMPERI. SOLVM.
 SED. SACERDOTIORVM. QVOQVE. IAM. SI. NARREM. BELLA. A. QVIBVS. COE-
 PERINT. MAIORES. NOSTRI. ET. QVO. PROCESSERIMVS. VEREOR. NE. NIMIO.
 INSOLENTIOR. ESSE. VIDEAR. ET. QVÆSISSE. IACTATIONEM. GLORIÆ. PROLA-
 B TI. IMPERI. VLTRA. OCEANVM. SED. ILLOC. POTIVS. REVERTAR. CIVITATEM.

PAGINA SECUNDA.

..... SANE ..... NOVO.
 ..... DIVVS. AVG. ..... NO. ..... LVS. ET. PATRVVS.
 TI. CÆSAR. OMNEM. FLOREM. VBIQVE. COLONIARVM. AC. MVNICIPIORVM.
 BONORVM. SCILICET. VIRORVM. ET. LOCVPLETIVM. IN. HAC. CVRIA. ESSE.
 VOLVIT. QVID. ERGO. NON. ITALICVS. SENATOR. PROVINCIALI. POTIOR?
 EST. IAM. VOBIS. CVM. HANC. PARTEM. CENSVRÆ. MEÆ. APPROBARE. COE-
 PERO. QVID. DE. EA. RE. SENTIAM. REBVS. OSTENDAM. SED. NE. PROVINCIA-
 LES. QVIDEM. SI. MODO. ORNARE. CVRIAM. POTERINT. RECIPIENDOS. PVTO.
 C ORNATISSIMA. ECCE. COLONIA. VALENTISSIMAQVE. VIENNENSIVM. QVAM.
 LONGO. IAM. TEMPORE. SENATORES. HVIC. CVRIÆ. CONFERT. EX. QVA. CO-
 LONIA. INTER. PAVCOS. EQVESTRIS. ORDINIS. ORNAMENTVM. L. VESTIVM.
 FAMILIARISSIME. DILIGO. ET. HODIEQVE. IN. REBVS. MEIS. DETINEO. CIVIS.
 LIBERI. FRVANTVR. QVÆSO. PRIMO. SACERDOTIORVM. GRADV. POST. MODO.
 CVM. ANNIS. PROMOTVRI. DIGNITATIS. SVÆ. INCREMENTA. VT. DIRVM. NO-
 MEN. LATRONIS. TACEAM. ET. ODI. ILLVD. PALESTRICVM. PRODIGIVM. QVOD.
 ANTE. IN. DOMVM. CONSVLATVM. INTVLIT. QVAM. COLONIA. SVA. SOLIDVM.
 CIVITATIS. ROMANÆ. BENEFICIVM. CONSECVTA. EST. IDEM. DE. FRATRE. EIVS.
 POSSVM. DICERE. MISERABILI. QVIDEM. INDIGNISSIMOQVE. HOC. CASV. VT.
 VOBIS. UTILIS. SENATOR. ESSE. NON. POSSIT.
 D TEMPVS. EST. IAM. TI. CÆSAR. GERMANICÆ. DETEGERE. TE. PATRIBVS. CON-
 SCRIPTIS. QVO. TENDAT. ORATIO. TVA. IAM. ENIM. AD. EXTREMOS. FINES.
 GALLIÆ. NARBONENSIS. VENISTI.
 TOT. ECCE. INSIGNES. IUVENES. QVOT. INTVEOR. NON. MAGIS. SVNT. PÆ-
 NITENDI. SENATORES. QVAM. PÆNITET. PERSICVM. NOBILISSIMVM. VIRVM.
 AMICVM. MEVM. INTER. IMAGINES. MAIORVM. SVORVM. ALLOBROGICI. NO-
 MEN. LEGERE. QVOD. SI. HÆC. ITA. ESSE. CONSENTITIS. QVID. VLTRA. DE-
 SIDERATIS. QVAM. VT. VOBIS. DIGITO. DEMONSTREM. SOLVM. IPSVM. VLTRA.
 FINES. PROVINCIÆ. NARBONENSIS. IAM. VOBIS. SENATORES. MITTERE. QUAN-
 DO.

DO. EX. LVGDVNO. HABERE. NOS. NOSTRI. ORDINIS. VIROS. NON. PĒNITET. A
 TIMIDE. QVIDEM. P. C. EGRESSVS. ADSVETOS. FAMILIARESQVE. VOBIS. PRO-
 VINCIARVM. TERMINOS. SVM. SED. DESTRICTE. IAM. COMATĒ. GALLIÆ.
 CAUSA. AGENDA. EST. IN. QVA. SI. QVIS. HOC. INTVETVR. QVOD. BELLO.
 PER. DECEM. ANNOS. EXERCVERVNT. DIVOM. IVLIVM. IDEM. OPPONAT. CEN-
 TVM. ANNORVM. IMMOBILEM. FIDEM. OBSEQVIMQVE. MVLTIS. TREPIDIS.
 REBVS. NOSTRIS. PLVSQVAM. EXPERTVM. ILLI. PATRI. MEO. DRVSO. GERMA-
 NIAM. SVBIGENTI. TVTAM. QVIETE. SVA. SECVRAMQVE. A. TERGO. PACEM.
 PRÆSTITERVNT. ET. QVIDEM. CVM. AD. CENSVS. NOVO. TVM. OPERE. ET.
 INADSVETO. GALLIIS. AD. BELLVM. AVOCATVS. ESSET. QVOD. OPVS. QVAM.
 ARDVVM. SIT. NOBIS. NVNC. CVM. MAXIME. QVAMVIS. NIHIL. VLTRA. QVAM.
 VT. PVBLICE. NOTĒ. SINT. FACVLTATES. NOSTRÆ. EXQVIRATVR. NIMIS. MAGNO.
 EXPERIMENTO. COGNOSCIMVS.

I V S T I L I P S I

AD LIBRVM XII. ANNALIVM
EXCURSUS.

A.

Pag. 187.

*D*E Crispo Passieno lubet paullo amplius adtexere, illustri cum primis viro & oratore.
 & maxime ea qua Scholiastes vetus Iuuenalis curiosè rettulit ad versum Satyræ IV.
 — venit & Crispi iucunda senectus.

* Proposuit
 Patres Prin-
 cipi, sanè
 quàm liberè
 in seruitute.
 * Interpreta-
 re Centum
 viros.

Crispus, inquit, municeps Visellienſis, tirocinio ſuo, in Senatu ita cœpit: * Pa-
 tres conſcripti, & tu Cæſar, propter quod ſimul oratione (*malim orationem, ut*
duplex cauſſa laudis fuerit, & Libertas & eloquentia) pleniffimè à Tiberio conlaudatus,
 plurimas ſpontè cauſſas apud * C. V. egit. pro quâ re in Baſilicâ Iuliâ eius ſtatua po-
 ſita eſt. Conſulatus duos geſſit. Vxores habuit duas, primam Domitiam, deinde Agrip-
 pinam; illam amitam, hanc matrem Neronis Cæſaris. Poſſedit bis mille ſeſtertia.
 (*ſcribo, bis millies ſeſtertiûm: quia homo prædiues, & Suetonius ait Neronem hereditate*
eius ditatum.) Omnium Principum gratiam adpetiuit, ſed præcipuè Cæſaris (*excidit no-*
ta prænominis C. id eſt, Caij. nam hunc intellegit) quem iter facientem ſecutus eſt pedibus.
 Hic nullo audiente à Nerone interrogatus (*à Nerone? imò verò à Caio, in quem ſcelus*
hoc inceſti competiit. niſi mauis. Hoc illo audiente, à Nerone inter. *eâ mente, ut Caio præſen-*
te, à quopiam Nerone, qui adularetur ſædo Principi, & ſimul huic inſidiaretur, ſit rogatus.)
 Haberétne, ſicut ipſe, cum ſore germanâ conſuetudinem? Nondum, inquit, quan-
 tumuis decenter & cautè. ne aut negantem eum argueret, aut adſentientem ſibimet
 mendacio dehonestaret. (*corrigo, ne aut negando eum arg. aut adſentiendo ſemet de-*
hon.) Perijt per fraudem Agrippinæ, quam heredem reliquerat, & funere publico elatus
 eſt. Scita narratiuncula. quam tamen ego ad Paſſienum hunc traho, auctore eius valdè inuito.
 Nam ille (*dormijt, ac ſtertuit?*) refert ad Crifſum, qui ſub Domitiano. Atqui Vibius ille nomi-
 ne fuit: nec quadrant in eum re aut auctore, qua hic dicta. Mira *μεμνηται* Scholiaste, aliàs docti. Sed
 & noſter amicus, cur reſcribit municeps Vercellienſis? *Ευλόγος* ad Vibium illum, fateor: at non
 ad Paſſienum. Quamquam Viſellia municipium etiam mihi ignotum. An Vitellienſis? an Vicel-
 lienſis? qua loca Italiæ reperies. De morte autem hominis, quod Hieronymus ecce Chronico,
 eam Principe Caligulâ ponit, anno eius ſecundo: Paſſienus filius, fraude hereditatis ſuæ
 necatur. ſanè falſum eſt. conſtat enim ſub initia Claudiij obijſſe, ex Suetonij Nerone capite VI.
 Itaque traiecitia ea nota Hieronymi, ut in Chronico illo multa. ſed & emendanda ſic: fraude
 here-